

NARODNI DNEVNIK

Izjaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Glavna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

STANOV GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 2.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisanim vprašanjem naj se priloži zamka za odgovor.

Račun pri poštneš č. uradu štev. 13.632.

Naš državni praznik.

Z zašnosom v sreč je praznoval slovenski narod prvi praznik našega ujedinjenja, pa čeprav smo tedaj še vsi trpeli od težkih posledic vojne. Toda čim težje je bilo življenje, tem bolj svetla je bila nada v lepšo bodočnost, tem več je vsakdo pričakoval, da mu prinese dan ujedinjenja.

Ni se izboljšalo življenje, pač pa so padle nade in z vedno manjšim zanosom je bil pozdravljen praznik ujedinjenja. In po osmih letih smo prišli do tega, da se vsi brez izjeme zavedamo, da je prav, da je dan ujedinjenja narodni praznik, ker nam je ujedinjenje krvavo potrebno. Obenem pa moramo tudi konstatirati, da praznujemo državni praznik bolj s pametjo ko pa s srcem. Ni se razvijalo življenje po prvem narodnem prazniku tako, kakor smo si želeli in zato je naše srce razočarano in zato ni tistega iskrenega veselja, ko nekdanj.

Potrebno je, da se to konstatira, ker samo iz tega spoznanja se more zopet roditi ono iskreno praznovanje ko prva leta. Vzroke razočaranja je treba povedati, da se odstranijo ti vzroki in s tem razočaranje samo. In čim bolj neprijetni so ti vzroki, tem z večjim povdankom jih je treba povedati, da bodo čim preje odpravljeni.

Jasno je, da smo tudi mi v marsičem krivi. V prvi vrsti vsled tega, ker se nismo prav zavedali pravic in dolžnosti državljanov. Nismo znali niti zahtevati in niti braniti državljanovih svobod in to je bil naš prvi in poglavitni greh, ki se ga še do danes nismo čisto otresli.

Ampak krivda leži tudi na onih, ki niso hoteli in ki še vedno ne morejo upoštevati naše dobre volje. Krivda je na onih, ki bi še danes hoteli z nečednim in vseskozi lažnim očitkom o slovenskem separatizmu kovati za sebe političen kapital. Ti ljudje so največ škodovali ujedinjenju, ker ti ljudje so vedno iskali priliko, kako bi z nasilno metodo oddvojili slovenski narod od Beograda, mesto da bi ga s sporazumno besedo vedno bolj in bolj zblizali Beogradu.

Toda ni in ni v Sloveniji separatizma, temveč samo ljubezen do slovenskega naroda, do slovenskih posebnosti. Ta ljubezen išče svojega dopolnila v jugoslovanstvu, toda le v jugoslovanstvu enakopravnosti, sporazuma in bratstva.

Kakor je vse to samoposebi umljivo, tako pa je žalostno, da se niti ta najbolj priprosta resnica ni mogla uveljaviti. In vsled tega ni bilo složnega dela med vsemi Jugoslavi in vsled tega tudi ni bilo pravega napredka. Eden proti drugemu smo se borili, mesto da bi se borili eden za drugega. In v tem je vzrok, da je raslo razočaranje in padalo navdušenje.

Tem bolj pa je potrebno, da vsaj enkrat na leto posvetimo svoje misli ujedinjenju. Historična nujnost je to ujedinjenje in ne Srbi, ne Hrvati in ne Slovenci nimajo nikjer večje možnosti za svoj razvoj ko v Jugoslaviji. Skrbeti, da bo ta možnost razvoja za vsak narod vedno večja, da se bomo vsi vedno bolj počutili v skupni domovini, da bomo eden drugemu pomagali, ne se pa ovi-rali, to mora biti glavni cilj in glavna naloga vseh naših vodilnih ljudi.

Potem ne bo državni praznik samo spominski dan zgodovinskega dogodka, temveč pravi in resničen narodni praznik. In to bodi naš cilj!

PAVLE RADIĆ PRI UZUNOVIĆU.

Beograd, 30. novembra. Ob 6. zvečer je bil Pavle Radić pri predsedniku vlade Nikoli Uzunoviću. Ni še nič znanega, o čem se je govorilo na tej konferenci.

Centrumaši ne pripisujejo Pašićevi avdienci nobenega političnega pomena.

PAŠIĆ V AVDIENCI.

Beograd, 30. novembra. Včeraj popoldne je bil Nikola Pašić od 4. do 5. na dvoru. Ta avdienca je vzbudila splošno pozornost političnih krogov. Čeprav se ne ve nič zanesljivega o tej avdienci, vendar smatrajo politični krogi, ki so blizu Pašiću, da je Pašić razložil kralju svoje stališče glede notranje in zunanje situacije.

Nekoliko novinarjev je počakalo Pašića pred stanovanjem, kjer so ga vprašali: Kaj je novega o avdienci? »Nič, Vi veste, da nikdar ne povem nič o tem, kar govorim na dvoru.«

Po tej avdienci je posetil Pašića Ljuba Živković. Politični krogi pričakujejo, da bo po Pašićevi avdienci sprejet v avdienco dr. Korošec in Ljuba Davidović, a nato tudi Stjepan Radić. Vladni krogi poudarjajo, da teh avdienc ni treba smatrati kot konsultiranje, ker so zaprosene. Kralj ni pozval nikogar na konsultiranje.

KOMENTARJI K PAŠIĆEVI AVDIENCI

Beograd, 30. nov. Včeraj popoldne se je v političnih krogih mnogo govorilo o Pašićevi avdienci. Trdilo se je, da bo tej avdienci sledila avdiencia Ljube Davidovića in dr. Korošca. Ker pa dr. Korošca ni v Beogradu, ne izgleda, da bi njegova avdiencia lahko bila danes ali jutri. Za Davidovića se pravi, da še sploh ni zaprosil za avdienco, ker nima za sedaj za to nikakega razloga.

V glavnem so se politični krogi včeraj bavili z razpravami o važnosti Pašićeve avdiencie. Doznava se, da je to avdienco zaprosil za Pašića podpredsednik radikalnega kluba Ilija Mihajlović, ko se je mudil v Topoli. Takrat je sporočil kralju željo Nikole Pašića, da bi po tako dolgi odsotnosti v inozemstvu rad posejil kralja. Kralj se temu ni protivil in je ugodil Pašićevi želji. Pašić je izrazil kralju to željo formalno na dvoru v teku včerajšnjega dne. Kakor se govori v radikalnih krogih je čakal Pašić do včeraj zato, da se razvijejo nekatera vprašanja prej, ko odide on na dvor. In to je v prvi vrsti vprašanje anketnega odbora. Hotel je tudi še prej videti, kako se bodo razpletla nekatera vprašanja, o katerih vlada različno stališče med radićevci in

radikalni. Gre za zakonski načrt o agrarnih odnosih v Dalmaciji in za zakon o dobrovoljcih. Pašić je v tem momentu smatral za primerno, da se predstavi kralju in da krono zainteresira za svoje politično stališče.

Tudi po tej avdienci se v vseh političnih krogih za trdno veruje, da po njej ne more biti govora o Pašićevem povratku na vlado. Edino vprašanje je zdaj, kako se bo vedla Pašićeva okolica in kako bo ona skušala dati pomen tej avdienci. Kolikor se je včeraj dalo opaziti, pri Pašićevih, so ti dobili nov pogum vsled sinočnje Pašićeve avdiencie. Pašića je takoj posetil Ljuba Živković in kmalu nato dr. Velizar Janković, ki je prišel k Pašiću po svojem posetu pri Uzunoviću. Izgleda, da nameravajo Pašićevci to Pašićevo avdienco napihniti v zelo važen političen dogodek.

Hočejo atahirati Stjepana Radića, oziroma radićevce in izzvati krizo, na tako preprečiti sklepe anketnega odbora (!) Ako bo Pašićeva okolica nadaljevala svoje delo v tej smeri, smatra radikalni centrum, da bo to največja politična napaka, ki se sedaj sploh da napraviti.

Centrumaški radikalni smatrajo, da je Pašićeva avdiencia povsem normalen dogodek, ker je prišlo do avdiencie samo zato, ker je Pašić za njo prosil in se mu ta kot predsedniku velike stranke in predsedniku parlamentarnega kluba ni mogla odbiti.

Splošno se misli, da stojimo pred zelo važnimi političnimi dogodki. Tudi posetu Pavla Radića pri Uzunoviću se pripisuje velika važnost in političen značaj. To se je dalo soditi tudi iz nastopa Pavla Radića, ki se je ogibal, da bi dal sploh kakve informacije. Doznava se samo to, da pri-spe danes zjutraj v Beograd Stjepan Radić in da bo njegov prihod posebno pomenljiv. Zlasti v vprašanju poročila anketnega odbora, za katerega ni, kakor izgleda, nikake možnosti več, da bi se odgodil vsaj sklepi glede adamovske afe-re. Za druga vprašanja se bo, kakor je že bilo javljeno, daljši rok, v katerem bo anketni odbor lahko dovršil svoje delo tako, da ne bo imel več značaja parlamentarnega odbora.

novi zastopa stališče, da Rade Pašić ni kriv. Poročilo še ne bo publicirano za javnost.

IZJAVA DR. PERNARJA O SVOJI

»AFERI«.

Beograd, 30. novembra. Državni podsekretar dr. Pernar je glede na interpelacijo proti njemu izjavil, da je bil pravorek v sporu občine mesta Petrovaradina in vojaškega erarja izdan z njegovim prizadevanjem po kasacijskem sodišču na prvi seji, ko so prispeli akti, to je v roku od 2 do 3 dni in je bila razsodba izrečena v korist mesta Petrovaradina. To je bilo v septembru 1924. Znano pa je, da sem bil imenovan za podsekretarja v maju 1926. Ta posel sem izvršil kot advokatski pripravnik pisarne dr. Košutića še pred svojim imenovanjem in za ta posel ni inkompatibilitete v nobenem zakonu, ker je znano, da narodni poslanci, ki so advokati, vrše brez kakve ovire svoje advokatske funkcije in dobivajo za svoj trud nagrado. Občina mesta Petrovaradin je dala na seji honorar dr. Košutiću v znesku 20 tisoč dinarjev. Za svoje delo odgovarjajo odvetniški pripravniki samo banskemu stolu in odvetniški zbornici.

Celjski občinski svet.

Celje, 29. novembra. Danes je bila proračunska seja celjskega občinskega sveta. Pred prehodom v razpravo je nastopila opozicija obstoječa iz 11 radikalov, 2 članov SLS in 2 Nemcev, s svojimi zahtevami, ali pa ne bo mogla glasovati za proračun.

Združena opozicija je zahtevala, da omogoči delovna večina v celjskem občinskem svetu, obstoječa iz pristašev SDS in NSS, da bo tudi opozicija zastopana v upravnem odboru Mestne hranilnice. In sicer je opozicija zahtevala, da dobi od 18 članov 10. To pa vsled tega, ker ima samo v tem slučaju res upliv na vodstvo poslov pri Mestni hranilnici.

Nadalje je opozicija zahtevala, da prekliče delovna večina sklep občinskega sveta, da ni za tiskarno Mohorjeve družbe v Celju nobene lokalne potrebe.

Izjavo je prečital v imenu opozicije obč. svet. Posavec, že preje pa je bila poslana predsedstvu kluba delovne večine, dr. Kalanu.

Ker delovna večina ni ustregla zahtevam opozicije, je ta korporativno zapustila sejo in napravila sejo nesklepčno.

Po seji so se vršila med dr. Kalanom na eni in voditelji opozicije dr. Goričanom, dr. Ogrizekom in Podbevškom na drugi strani pogajanja, ki so pa končala brez rezultata.

GARIBALDI JE PRIPRAVLJAL V JUGOSLAVIJI NAPAD NA ITALIJO.

Pariz, 30. novembra. »Petit Journal« javlja, da je Garibaldi pripravljaval v Jugoslaviji napad na Italijo. Garibaldi je pridobil zase tisoč dobrovoljcev, ki jih je hotel uporabiti za svoje načrte. Toda cela stvar je bila javljena Italiji. Do izvršitve Garibaldijevega načrta ni prišlo, ker oni, ki jih je Garibaldi pridobil za svoje načrte, niso imeli zaupanja vanj.

UZUNOVIĆ NE DA NOBENE IZJAVE.

Beograd, 30. novembra. Sinoči je nekoliko ministrov posetilo predsednika vlade Uzunovića, da mu referirajo o resornih poslih. Posebno dolgo se je mudil pri Uzunoviću minister notranjih del Boža Maksimović.

Uzunović je po vseh teh konferencah po odhodu iz predsedništva vlade izjavil novinarjem: Ves dan sem delal na svojih poslih v svoji pisarni. Nimamo nič važnega.

»Kako nič, ko pa je bil Pašić na dvoru?«

Pa nisem še videl Pašića.

»Mislimo, da je stvar važna, ker je bil pri vas Ilija Mihajlović, ki je bil danes popoldne pri Pašiću.«

To ni nič. Mihajlović je rekel, da se bo radikalni klub sestal in da je treba določiti datum.

Smatram, da se klub ne bo sestal pred sestankom narodne skupščine, to je do 8. decembra, ker ne morejo ljudje priti samo zaradi kluba, čeprav so seje kluba važen dogodek. Važen dogodek pa je to, ker se naš klub že dolgo ni sestal.

Senzacionalni spomini vojne detektiva

prično izhajati v
četrtek 2. decembra v
'Narodnem Dnevniku'.

Slovinci!

Po tisočletnem robstvu je tudi nam, ki vršimo važno dolžnost prednje straže Slovanstva na jugozapadu, zasijala davno zaželjena zarja zlate svobode. Iz svetovne vihe je rojena; s potoki krvi in solz je pridobljena; skozi stoletja je tekla zanj kruta borba, zato ne smejo zapasti pozabi junaški podvigi tistih, ki so vodili ljudstvo na potu k svobodi, ki so trpeli in umirali za ta vzvišeni cilj!

Hvaležnosti, ki jo dolgujemo velikim bojevnikom, je treba dati vidnega izraza, ki bo poznim rodovom svedočil, da je sodobnikom — pričam velikih del — bila prva skrb ovekovečiti spomin Onega, ki je z nadloveskimi napori domala končal dolgovčno borbo ter osvobodil in ujedinil naš troimeni narod.

Udruženje rezervnih oficirjev, sobojevnikov Velikega Vlada, ki so z gorečo ljubeznijo in z nepopisnim ponosom sledili Prvem Vodu naroda, neomahljivo verujejo v vstajenje Pravice in v zmago človečnosti, je sklenilo prevzeti nase častno dolžnost, da tolmači ponos in hvaležnost vsega slovenskega ljudstva ter postavi v Ljubljani kot središču in žarišču Slovencev veličasten spomenik Osvobođenja, posvečen

KRALJU PETRU I. VELIKEMU OSVODITELJU.

Tej idealni zamisli smo se pridružili podpisani s sklepom, da naj se spomenik odkrije ob priliki prihodnjega kongresa vseh rezervnih oficirjev naše narodne vojske, ki se bo vršil v Ljubljani na Vidovdan in bo tako spojil počastitev Velikega Pokojnika z nalogo, da se na Vidovdan s sveto prisego spomnimo Velikega Osvobođenja.

Naš nesmrtni Kralj Osvoboditelj je veren predstavnik mož, ki so pred njim vodili narod, ga vodili v borbe in umirali zanj. V njem so v najvišji meri združene vse vrline in kreposti naše rase, zato s počaščenjem Njegovoga dela počastimo vse njegove predhodnike na potu do svobode in ujedinjenja.

Naš prvi Kralj, edini med vladarji, ni delil s svojim ljudstvom samo radostnih dni, temveč je z njim ramo ob ramo, korak za korakom nosil težki križ opoteče vojne sreče preko ledenih planin alpske Golgote.

Naš prvi Kralj nam je svetel vzor, da borec za pravično stvar ne sme kloniti; On je vstrajal trdno verujoč, da tisti, ki služi pravici, nikdar ne podleže.

Naš prvi Kralj je vse svoje življenje nesebično posvetil blaginji naroda in ga užalostil samo tedaj, ko ga je zapustil, sledeč Večnemu, da prejme nagrado za svoje plemenito in plodonosno delo.

Slovinci! Zastavimo vse sile, da vstane v srečo Slovenije, v beli Ljubljani, veličasten spomenik Prvem Kralju našega rodu, da izrazimo hvaležnost Njemu in njegovim predhodnikom na velikem delu osvobođenja!

Naša čast in narodni ponos zahtevata, da se oddolžimo Njemu, ki nas je povedel v svobodo.

Njegov lik naj nam kliče: Iz velike preteklosti v veliko prihodnost!

V Ljubljani, dne 1. decembra 1926.

ODBOR ZA POSTAVITEV SPOMENIKA KRALJU PETRU I. VELIKEMU OSVODITELJU V LJUBLJANI.

Častno predsedstvo:

Minister za poljedelstvo in vode Ivan Pucelj — Veliki župan ljubljanske oblasti dr. Vilko Baltić — Veliki župan mariborske oblasti dr. Otmar Pirkmajer — Komandat dravske divizijske oblasti divizijski general Danilo Kalafatović — Knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič — Knezoškof lavantinski dr. Andrej Karlin — Komisar stolnega mesta Ljubljane vladni svetnik Anton Mencinger — župan mariborski dr. Josip Leskover, župan celjski dr. Juro Hrašovec in župan ptujski dr. Matej Senčar — Rektor univerze dr. Franc Ks. Lukman — predsednik bivšega Narodnega Veča in bivši minister dr. Anton Korošec — Predsednik bivše Narodne vlade SHS v Ljubljani poslanik n. r. Josip Pogacnik: Bišči ministri: Jože Gostinčar, dr. Vekoslav Kukovec, dr. Franc Kulovec, dr. Albert Kramar, Anton Sušnik, Ivan Vesenjak, dr. Gregor Zernjav, dr. Niko Zupančič — Častna dvorna dama Franja Tavčarjeva — Častni Adjutant Nj. Vel. Kralja divizijski general v p. Rudolf Maister — Pooblaščen minister in poslanik Dr. Otokar Rybář — Pooblaščen minister in poslanik v p. Ivan Hribar — Predsednik višjega deželnega sodišča dr. Janko Babnik — Predsednik upravnega sodišča v Celju dr. Ivan Vrtačnik — Delegat ministrstva financ dr. Karel Šavnik — Gradbeni direktor ing. Matija Krajc — Direktor pošte in telegrafa Alojzij Gregorič — Direktor državnih železnic ing. Dimitrije Knežević — Rudarski glavar ing. Vinko Strgar — Šumski direktor ing. Znago Ziernefeld — Agrarni direktor Gustav Golia — Inšpektor ministrstva za narodno zdravje dr. Milan Vukičević — Predsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo Ivan Jelačin ml. — Za delavsko zbornico za Slovenijo: tajnik Filip Uratnik — Predsednik odvetniške zbornice dr. Danilo Majaron — Predsednik notarske zbornice Aleksander Hudovernik — Predsednik inženjerske zbornice ing. Milan Šuklje — Predsednik zdravniške zbornice dr. Vinko Gregorič.

Reprezentančni odbor:

Narodni poslanci: Andrej Bednjanič Janez Brodar, Stefan Falež, dr. Andrej Gosar, dr. Jakob Hodžar, dr. Josip Hohnjec, Andrej Kelemina, Josip Klekl, Franc Kremžar, dr. Ljudevit Pivko, Vlado Pušenjak, ing. Dušan Sernec, Franc Smodej, Josip Škoberne, Karel Škulj, Geza Štifter, Janez Strein, Franjo Zebot — Jugoslovanski sokolski savez — Jugoslovanska orlovska zveza — Jugoslovanska gasilska zveza — Jugoslovanska Matica — Narodna Odrbana — Jadranska Straza — Družba Sv. Cirila in Metoda — Slovenska Straza — Slovenska Matica — Leonova družba — Družba Sv. Mohorja — Vodnikova družba — Gospodarski Zvon — Društvo »Soča« — Oblastni savez dobrovoljaca — Udruženje vojnih invalidov — Udruženje rezervnih oficirja i ratnika, pododbor Ljubljana in Maribor — Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne — Savezna streljačka družina v Ljubljani — Oblastni odbor Orjuna Maribor — Zveza industrijev — Društvo bančnih zavodov — Zveza trgovskih gremijev in zadrug — Županska zveza — Kolo jugoslovenskih sester — Zveza kulturnih društev Ljubljana — Prosvetna zveza — Zveza kulturnih društev Maribor — Ljubljanska župa južnoslovenskog pevačkog saveza — Pevska Zveza — Savez muzičara — Udruženje jugoslovenskih novinarjev — Društvo »Pravnik« — Slovensko zdravniško društvo — Udruženje jugoslovenskih inženjerjev i arhitektov — Udruženje upodabljačih umetnikov — Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — Udruženje gledaliških igralcev — Katoliško starešinstvo — Starešinska zveza bivših Triglavancov — Svet slušateljev ljubljanske univerze — Osrednja zveza javnih nameščencev — Zveza društev zasebnih nameščencev — Slovensko planinsko društvo — Zveza za tujski promet — Automobilski klub Kraljevine SHS — Društvo hišnih posestnikov — Slovensko lovsko društvo — Kmetijska družba za Slovenijo — Zadruga zveza v Ljubljani — Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani — Zadruga zveza v Celju — Slovenski lekarniški gremij — Trgovski gremij za Ljubljano in okolico — Jugoslovanska obrtna zveza — Zveza obrtnih zadrug — Slovenska kršćanska ženska zveza — Splošno slovensko žensko društvo — Slovenska dekliška zveza v Mariboru — Jugoslovanska kmetijska zveza — Narodno strokovna zveza — Jugoslovanska strokovna zveza — Narodno-socialna zveza — Zveza društev kmetiskih fantov in deklet — Krekova mladina — Centrala narodno-socialistične mladine.

Izvršilni odbor za postavitev spomenika:

Uprava ljubljanskega pododborja udruženja rezervnih oficirja i ratnika,

CEZARSKA BLAZNOST MUSSOLINIJA.

»Arbeiter Zeitung« od nedelje pričbuje obširen telegram iz Lugana, ki se dobesedno glasi: »Nič manj, kakor tridesetdeset podelskih komisij je sedaj v Italiji na delu, ki predlagajo vladi vse osebe, ki so osumljene antifasizma, da se deportirajo. Vsak fašist, ki se je kdaj s kom. sprl, predlaga sedaj tega v preganjanje. Po zanesljivih poročilih bo sedaj obsojenih najmanj pettisoč oseb, nekdanjih ministrov, poslancev, odvetnikov, uradnikov in delavcev na približno pet in še več let deportacije. Vsi, ki pridejo v bližnje slike z Mussolinijem, zagotavljajo, da se nahaja v stanju boje napetosti, ne zaupa nikomur, misli samo na odredbe za preganjanje in se vedno boji, da bo umorjen. Vatikanske osebnosti so še pred kratkim izrazile svojo skrb glede težkega duševnega stanja Mussolinija in glede nemirov, ki se znajo razviti iz sedanjih nasilstev.

Zlasti je Mussolini poln blazne mržnje do intelektualcev, ki so po zadnjih dogodkih na univerzi objavili manifest za svobodo znanosti. Mussolini zahteva, da prosvetni minister odsvi iz službe vse, ki so podpisali ta manifest. Prosvetni minister Federzoni je do sedaj s tem odlašal, kar pa ni sedaj več mogoče in bo odpuščenih več kot sto univerzitetnih profesorjev, od katerih jih je mnogo obsojenih na preganjanje. Kralj se sploh ne pokaže več v javnosti. V kabareti, kamor zahajajo fašisti, se pojejo pesmi, v katerih se zahteva proklamacija Mussolinija za imperatorja in vojna napoved. Refren te pesmi se glasi v prostem prevodu: »Mussolini mora biti. Toda cesar mora biti. Vsaka cena je premajhna zanj.«

Nečloveška surovost fašistov presega vse, kar se je dosedaj dogajalo. V Perugiji, kjer so preganjanja na posesti višini, so iznašli fašisti nov način mučenja. Silijo namreč svoje žrtve, da pijejo jodovo tinkturo. Njihove obupne klice spremljajo s salvami smeha. V Parmu je izginilo večje število antifasistov, za katere se nič ne ve. Toda Mussolini ne zaupa niti prefektom in jih je mnogo med njimi nadomestil s fašistovskimi tajniki. Toda tudi ti so nadzorovani z osebnimi zaupniki Mussolinija.

Politične vesti.

— Proti šundu. V Nemčiji se ravno kar odigrava vehementen boj proti zakonskemu načrtu o pobijanju šunda. Zakonski načrt so odklonili vsi nemški pesniki in pisatelji, ki kaj pomenijo, edino obkurno društva tudipesnikov zagovarjajo ta atentat proti svobodi umetnika. Od strank so skoraj vse desničarske stranke za zakonski načrt in nru je vsled tega skoraj zagotovljena večina v parlamentu. Proti so le komunisti, socialisti in ves meščanski demokratični tisk ter deloma tudi tisk ljudske stranke. Zlasti demokratiški tisk je vehementno proti zakonskemu načrtu in to je to mveč vredno, ker je demokratska stranka za mrt, saj ga je predložil demokratski minister dr. Kütz. V interesu svobode je torej demokratski tisk odločno nastopil proti stranki in s tem jasno pokazal, kaj je dolžnost tiska, ki ne samo pravi o sebi, da je demokratičen tisk, temveč ki je to tudi v resnici. To je prvi vzrok, da omenjamo na tem mestu boji proti nemškemu zakonu o šundu. Pa še iz drugega vzroka storimo to. Tudi pri nas je vse polno ljudi, ki mislijo, da jih čaka ne vemo kakšno nebeško zaslužnje, če se bolj brigajo za moralo drugih, mesto za svojo lastno. Ti posli moralisti tudi pri nas vedno bolj lezejo na dan in čas je, da tudi oni dobe svojo več ko zaslužen lekcijo. Zakaj tudi pri nas se no bolj se oglašajo gromovniki proti filmu in modernim pridobitvam, tudi pri nas je vedno bolj oglašajo gromovniki proti filmu zgražajo, če vidijo sliko ženskega akta, toda da bi ti nepoklepni čuvarki morale sami ustvarjati dobre filme ali da bi pogledali stran, če jih kaka stvar pohujšuje, tisto pa ne. Tako daleč ne sega njih moralnost. Je v resnici že smešno, da ne rabimo kaj hujšega, boriti se proti »pohujšljivim« filmom, istočasno pa ne videti pohujšanje, ki se dnevno v resnici vrši v življenju, ko stanujejo mati, oče, hčere, sinovi in še tuji sostanovci v eni sobi, je milo rečeno, navadna hinavščina. Seveda polni pohujšanju v literaturi se je mogoče boriti z lahkoto, proti pohujšanju v življenju pa le z največjim požrtvovanjem. Ampak, kdor je res nasprotnik zla, ta nastopa tam, kjer je boj najtežji, ne pa tam, kjer so samo cene lahorike. — Samo v skladu z vsemi temi za moralo drugih vnetimi ljudmi je, če je tudi zakonski načrt za pobijanje šunda tak, da je sam prvi šund, ki bi ga bilo v interesu lepe umetnosti zatreti.

— Naše stranke so se pričele z vneto pripravljaljo za oblastne skupščine. Po sedanjem razpoloženju mislijo menda samostojno nastopiti skoraj vse stranke. Nekatere so zadovoljne tudi s tem, da bodo le glasove štele v upanju, da jih pri prihodnjih volitvah nastejejo kaj več. Nekatere štabi strank imajo za posamezne okraje že sestavljene svoje liste, ki bodo v kratkem tudi že oficijelno razglašene. V glavnem bo šel boj le med SLS, SKS in SDS. Posebno zadnja je zelo agilna in morda najbolj med vsemi strankami. Bati se je, da volilni boj ne bo dal tega, kar bi moral dati in da se bodo gospodarska vprašanja tudi pri teh volitvah morala umakniti raznim strankarskim gestom. Da bo to novi oblastni skupščini le v škodo, je jasno. Ampak je pač tako, da je za stranke važnejše število mandatov, kakor pa kvaliteta ljudskih zastopnikov.

— Smešni ljudje. O večeru, ki ga je priredil pevski zbor Glasbene Matice svojemu častnemu članu Otonu Pelanu prilikom 70. letnice, je prejel »Slov. Narod« nekako pol-officijozno poročilo. V njem je tudi rečeno, »da je imel dr. Ravnihar kot predsednik Glasbene Matice lep in vsebine poln govor, v katerem je čestital jubilarju v imenu glav-

nega odbora Glasbene Matice. Uredništvo »Slov. Narod« je ta stavek črtalo, samo da ni bilo treba napisati imena dr. Ravniharjevega. Seveda misli slavno uredništvo, da se je s tem zamerilo dr. Ravniharju. Pa se je le zamerilo g. Pelanu, ki se mu z nepopolnim poročilom zmanjšuje pomembnost njegovega jubileja; zamenilo se je pevskemu zboru Glasbene Matice, ker se je omalovažilo njegovo prireditel in zamerilo končno glavnemu odboru Glasbene Matice. Evo to so posledice smešnega in ozkosrčnega stališča. Pa je že tako, da ljudi majhnega obzorja morajo šele drugi opozorjati na posledice njihovega nepremišljenega ravnanja.

— Posvetovanje slovenskih radikalov. Kakor doznavamo, bo v sredo popoldne važno posvetovanje slovenskih radikalov v Celju. Na dnevnem redu je razprava o ustanovitvi strankinega časopisa ter o nastopu NRS pri oblastnih volitvah.

— V notranji politiki ni nobene druge novosti, kakor stara pesem, da so oživele vse mogoče kombinacije in da vlada med vladnimi strankama zopet enkrat ono čudno »glasje, ki ga označuje opozicija kot latentno krizo. Pozornost pa je vzbudila interpelacija jovanovičevcev, ki so v pravem času nastopili s tako odločnostjo proti pašičevcem, da ne bo mogoče poročila anketnega odbora preveč omiliti. To poročilo bo sijajno agitacijsko sredstvo za volitve in radikali so to menda prepoznali. Ni čuda, če je sedaj vedno več radikalov z razpisom oblastnih volitev nezadovoljnih.

— Ojačanje rdeče konjenice. Ruski vojni komisariat je izdelal projekt za ojačanje in reorganizacijo rdeče konjenice, po katerem bi se izrabile za prilog sovjetske republike stare konjeniške lastnosti posameznih plemen. V prvi vrsti so mišljeni stari kozaki teritoriji, pa tudi Burjati, Turkmeni in deloma tudi Ukrajinci. Število enot teritorialne konjeniške milice se je znatno dvignilo. Do leta 1925 je obstajala le ena divizija teritorialne konjenice, sedaj pa so se osnovali še štiri in sicer v Donskem ozemlju, ob Kubanu, v Orenburgu in v Turkestanu. Vodstvo armade pa noče osnovati čistih kozakiških divizij radi tega, ker se boji reakcionarnega razpoloženja kozakov in to kljub velikemu dotoku kozake mladine. Zato je vlada avrštala med kozake tudi mnogo nezakozakov. V Ukrajini je zopet vzpostavljena »zaporoška četa«, ki ima dve diviziji, v srednji in v vzhodni Sibiriji pa je osnovana nekaj kavalerijskih brigad. Vojni komisariat upa v nekaj letih dvigniti število teritorialne konjenice na višino konjeniških enot v kadru.

KRATKE VESTI.

Grški oficirji so v posebni spomenici povdarili, da ne bodo trpeli povratka monarhističnih oficirjev v armado in da tudi ne bodo dopustili nobenega ljudskega glasovanja o državni obliki na Grškem.

Francoski vojni proračun znaša 5369 milijonov frankov. Leta 1913 je imela Francija 60.000 vojakov, letos pa 700.000.

Jakov pod orožjem. Grški parlament je bil v petek slavnostno odprt. Je to prvi parlament od leta 1922 in obenem prvič, ko so se zopet vse stranke udeležile volitev. Pristaši Gunardsa, ki je bil v istem parlamentu obsojen na smrt, so demonstrativno odšli s seje.

Vsi avstrijski državni dolgovci znašajo 2407 milijonov šilingov (ali okoli 19.256 milijonov dinarjev). Za pokojnine izda Avstrija letno 263.4 milijonov šilingov (ali okoli 2107.2 mil. dinarjev).

POZOR.

Somišljenike NRS opozarjamo, da pravčasno vrše svojo reklamacijsko pravico. Pododbori naj izročene jim volilne imenike natančno pregledajo in primerjajo s članskimi imeniki. Volilni imeniki so zelo površno sestavljeni. Mnogo volilcev je izpuščenih, mnogo pa jih je vpisanih, ki nimajo ali nimajo več volilno pravico. Vsa pojasnila daje osrednje tajništvo v Ljubljani, Wolfova ulica.

Mestni odbor Narodne radikalne stranke.

SPORED TELOVADNE AKADEMIJE

katero prirede ljubljanska Sokolska društva v proslavo ujedinjenja v torek 30. novembra 1926 ob 8. uri zvečer v dvorani hotela »Union«, s sodelovanjem pevskega zbora Sokolov ter orkestra Sokola I.

Sporod:

1. Sokolska koračnica. Orkester Sokola I.
2. Nagovor. Govori starosia JSS br. Eng. Gangl.
3. Državna himna. Orkester Sokola I.
4. Proste vaje za Pokrajinski zlet I. 1927 v Ljubljani. Članice Ljubljanskega Sokola.
5. »Dvanajstletica«. Moški naraščaj Ljubljanskega Sokola.
6. Vzorne proste vaje. Člani Sokola I.
7. F. Juvaneec: »Slovenska zemlja«. — Sokolski pevski zbor.
8. Vaje na konju. Izbrani telovadci Ljubljanskega Sokola.
9. »Vaje s tamburini«. Ženski naraščaj Sokola I.
10. »Turška koračnica«. Dr. V. Murnik. — Člani Ljubljanskega Sokola.
11. Vaje s kiti. Članice Sokola II.
12. Vazilij Mirk: »Jutro«. — Pevski zbor Sokolov.
13. Vaje na bradlji. Izbrani telovadci Ljubljanskega Sokola in Sokola II.
14. Vaje na drogu. Izbrani telovadci Sokola I.

Sedeži po Din 20.—, 15.—, 10.—, 8.—, stojšča po Din 5.—; naraščajske vstopnice po Din 3.— (samo v predprodaji).

Predprodaja vstopnic: 27., 29. in 30. novembra v odborovi sobi Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu od 4. do 7. ure popoldne, na Taboru in v trgovini tvrke Milka Krapeža (Jurčičev trg).

Po akademiji sestanek v Zvezdi.

Dnevne vesti.

KAJ VSE STORI TISKOVNA NAPAKA.

Znanstveno društvo za humanistične vede je prejelo vedno državno podporo v znesku 25.000 dinarjev. Bila je to le skromna podpora za odlično delujoče društvo, toda tudi ta podpora letos odpade.

Zakaj? Vzrok je v resnici diven.

V lanskem proračunu je bila neprijetna tiskovna napaka. Mesto Društvo za humanistične vede, je bilo natisneno humanistične vede.

Proračun je pregledal letos referent prosvetnega ministristva z nalogo, da ga čim bolj reducira. Pa se ustavi njegovo bistro oko na postavki za društvo za humanistične vede. Pa si pravi referent. Pa vode vendar ne spadajo v ministrstvo prosvete, temveč v ministrstvo poljedelstva in gozdarstva, pa je potegnili rdečo črto in naše Znanstveno društvo za humanistične vede je ostalo brez podpore.

— Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo v svrhu poravnave tekoče naročnine današnji številki priložili poštne položnice. One cenjene naročnike, pa, ki so za vnaprejšnje plačilo, prosimo, da bi oddali položnice svojim znancem in prijateljem, da se na naš list naroče.

— Novinarski koncert bo ob enem svečana proslava praznika narodnega ujedinenja. Koncerta se udeležijo vsi konzuli ter zastopniki civilnih in vojaških uradov. Koncert bo imel službeno obilježje. Koncert se odpravi z državno himno in se naproša občinstvo, da pride h koncertu točno ob 20. uri.

— Zveza jugoslovanskih hranilnic je na sestanku svojih članov, ki se je vršil dne 27. t. m. v Ljubljani sklenila, da vsi njeni člani (hranilnice) prijavijo svoje terjatve proti Slavenski banki pri odboru upnikov, ki se je osnoval pod predsedstvom Mestne hranilnice v Ljubljani z njenim gerentom dr. Drago Marušičem na čelu.

— Vsa županstva Slovenije se naprošajo, da razobesijo na državni praznik, dne 1. decembra 1296 na primernem in vidnem mestu manifest Odbora za postavitev spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju, v Ljubljani, ki jim bo te dni dostavljen.

— Novi šef izseljeniškega komisarijata v Zagrebu. Našo notico pod tem naslovom popravljamo v toliko, da je šef izseljeniškega komisarijata v Zagrebu gosp. dr. Fedor Aranić, dočim so v notici omenjeni uradniki tega komisarijata gg. E. Quine in dr. Barac pred kratkim napredovali za eno položajno grupo.

— Konzulat Portugalske republike se preseli z dnem 1. decembra v nove prostore na Dunajski cesti št. 38.

— Na ljubljanski univerzi so imenovani: za docenta pravne fakultete s pravico uradnika I. kategorije 7. skupine finančni komisar pri davčni administraciji v Ljubljani dr. Albin Ogris, za docenta tehnične fakultete s pravico uradnika I. kategorije 8. skupine inž. Jurij Horvat, za docenta bogoslovne fakultete s pravico uradnika I. kategorije 8. skupine dr. Josip Turk.

— Iz poštne službe. Za upravnika pošto-brzojavnega urada v Rogaški Slatini je imenovan poštni uradnik Albert Gabrić, reaktiviran je za pošto v Rogaški Slatini vpokojeni poštni uradnik Dragotin Titmayer.

— Upokojena sta višji justični paznik Ivan Fabič in Anton Pluk, oba doslej uslužbena v moški kaznilnici v Moriboru.

— Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Mariboru radi praznika v sredo dne 1. decembra t. l. odpade. Prihodnji uradni dan se vrši v četrtek 9. decembra t. l. v prostorih Gremija trgovcev, Jurčičeva ul. 7.

— Skrbstvo za dušne delavce v Budimpešti. Budimpeštanski statistični urad je uvedel velikopotezno akcijo za pobiranje bede budimpeštanskega duš. proletariata. Kreiral je namreč tisoč mest za gladijoče pripadnike inteligence. Mesta so ustvarjena za leto dni. Stroške akcije v znesku treh milijard nosi budimpeštanska občina. Kot poroča »Asta Kurir« je prispelo v par dneh za omenjenih 1000 mest nad 1 tisoč prosejnih brezposelnih budimpeštanskih duševnih delavcev.

— Ludendorff operiran. Iz Monakovega poročaja: Ker je general Ludendorff v zadnjem času težko dihal, se je moral podvreči operaciji. Operacije je izvedel na kirurški kliniki profesor Sauerbruch. Šlo je za odstranjenje oteklina na pljučih.

— Novo glavno mesto Brazilije. V veliki južnoameriški republiki Braziliji, ki meri približno toliko kot vsa Evropa skupaj, namestila se želi novo glavno mesto. Projektirano novo glavno mesto naj bi se zgradilo v državi Goyar, dva dneva železniške vožnje od sedanjega glavnega mesta Rio De Janeiro. Prostor ustreza v vsakem oziru vsem zahtevam. Premestitev glavnega mesta je baje potrebna iz finančnih, gospodarskih, administrativnih in političnih vzrokov. Merodajno pri tem je mnenje, da je potreben za Brazilijo centralističen režim.

— Donavski parnik zgorel. V beograjskem pristanišču je na parniku »Volja«, ki je oskrboval osebni promet med Beogradom in Pančevom in je imel prostora za 300 oseb, nastal ogenj, ki je skoraj docela uničil ladjo. Škoda je velika.

— Vezuv zopet bljuje. V soboto je začel Vezuv nenadoma zopet bljuvati. Iz srednjega krakra se dvigajo visoki oblaki dima ter teče lava. V vseh v okolici Vezuva so občutili v istem času močan potres. Med prebivalstvom je zavladala panika.

— Pariška odvetnica se je skušala usmrtiti. Te dni je poskušala izvršiti samomor odvetnica madame Goulett. Njeno stanje je brezupno. V samomor jo je baje tirala beda, v katero je zadnje čase prišla vsled slabega poslovanja prometa.

— Monstreprocezi radi politične korupcije v Ameriki. V Washingtonu se je pričel pro-

ces proti Albertu Fallu, bivšemu ministru in prvi kralju petroleja. Edwardu Sweneyu. Oba sta obtožena radi korupcije. Fall je namreč sprejel od Sweneya za to, da mu je dal neko koncesijo za izkoriščanje petrolejskih vrelcev, 100.000 dolarjev. S protizakonitim izkoriščanjem petrolejskih vrelcev je zaslužil Sweney ogromen denar, dočim je urpejal pri tem država ogromno škodo. Zato, da se je mogel proces pričeti, je bil potreben poseben zakon. Parlament je dal predsedniku Coolidge-u izredno polnomočje, na podlagi katerega je imenoval Coolidge posebno preiskovalno komisijo. Sedaj je komisija svoje delo dokončala ter izročila oba obtoženca sodišču. Proces vzbuja velikansko senzacijo.

— Zinovjevi sorodniki aretirani radi tatvine. Kot poročajo iz Moskve, sta bila te dni aretirana Zinovjev brat in svak radi tatvine draguljev in drugih dragocenosti. Med ukrajenimi dragocenostmi se nahaja tudi velik rubin iz kroge Katarine Velike in se ceni na 50 milijonov dolarjev.

— Vlom v nemško vojno ministrstvo. Te dni so vlomili neznani vlomilci v poslopje nemškega vojnega ministrstva. Bili so pravčasno opaženi. Vendar pa se jim je posrečilo neznanu kam pobegniti. Zanimivo je, da so vlomili mesto v sobo, v kateri se nahaja blagajna, v sobo, v kateri se nahajajo akti.

— Bojevit grof Andrej Bethlen. Iz Budimpešte poročajo: Sin madjarskega ministrskega predsednika, grof Andrej Bethlen je pozval kampanjskega jahača grofa Pavla Almasyja na dvoboj. Povod je bil prepir v nekem nočnem lokalu. Kot domnevajo, se bo poravnala afera z orožjem.

— Mecen. Neki francoski pesnik v Parizu je vrgel svojo lipo od sebe ter vstopil v državno službo. Ko so ga vprašali te dni prijatelji, zakaj je to storil je odgovoril: Danes vlada po svetu popoln merkantilizem in književniku je onemogočena eksistenca. Meni na primer se je pripetilo sledeče: Ko sem hotel izdati svojo zadnjo zbirko pesmi ter iskal predplačnika, sem prišel k nekemu bogatemu človeku ter ga naprosil, naj naroči izdajo za 5 ali pa za 100 frankov. Dal mi je 5 frankov. Ah, sem dejal, mislim sem, da ste mecen...! »To je prav lahko mogoče,« je repliciral, »toda ne smatram vas za Horaca!«

— Proces zoper ponarejevalce portugalskega denarja v Haagu. Te dni se je pričela v Haagu sodna obravnava zoper haaškega bankirja Karla Barango, ponarejevalca portugalskega denarja. Barang je ponaredil skupno z bratom bivšega portugalskega poslanika v Haagu veliko množico portugalskih novčanic; posrečilo se mu je tudi spraviti večino tega ponarejenega denarja v promet. Razprava, pri kateri bo zaslišanih 37 prič, se vrši v ravno isti dvorani, kakor so svoj čas sodili madjarske ponarejevalce.

— Milionska poverba. Uradnik Srbske banke v Bečkereku Oskar Hirz se je pripeljal te dni v Beograd ter najel v hotelu »Palace« elegantno sobo. Par minut nato je zopet odšel, rekoč, da se mora takoj odpeljati v Subotico. Kmalu po njegovem odhodu sta se pojavila v hotelu dva detektiva, ki sta ga želela nujno videti. Ko sta izvedela, da je odšel navodno na kolodvor, sta si bila takoj na jasnem, da jima je zaenkrat ušel. Hirz je poveril v Srbski banki 1 milijon dinarjev.

— Kraval na londonski borzi. Te dni se je pripetil na londonski borzi mučen incident. Ko se je pojavil stari sir Charles Pulley opoldne na borzi ga je sprejel stoterni klic: »Kdo hoče ob sobotah delati.« Obenem se je dvignilo od vseh strani huronsko kričanje. Pulley se je namreč pred kratkim ob priliki nekega interviueva izrazil, da je smešno, da ostaja londonska borza ob sobotah zaprta, češ da ve iz izkušnje, da se sklene ob sobotah lahko mnogo kupčij, vsled česar se mu zdi skrajno neumestno, da onemogočajo stari obiskovalci borze, zato ker hočejo igrati golf, mladim ob sobotah delo. Te besede so gotovi ljudje staremu gospodu, dasi je že nad 40 let član borze, hudo zamerili, vsled česar je bila vprijetna demonstracija, ki je trajala nad 20 minut. Mob je kričal, zvižgal in tulil. Sir Charles je stal sredi tumulta popolnoma mirno ter čakal, da so se duhovi pomirili. Z ozirom na njegovo starost mu niso storili demônstranti sicer nič žalega, pač pa jo je moralo nekoliko mlajših borzijancev, ki so se zanj zavzeli, urnih krakov odkuriti, ker bi jih bila sicer množica linčala.

— »Naša medja prema Italiji«. V založbi pokrajinskega odbora Jugoslovanske Matice v Splitu je izšla knjižica g. dr. I. Rubića: »Naša medja prema Italiji«. V tej knjižici so zbrani vsi zemljepisni, zgodovinski in statistični dokazi za prirodno mejo med Jugoslavijo in Italijo. Knjižica, ki je pisana zelo poljudno in namenjena širši javnosti, vsebuje na naslovni strani sliko Rapalla, v tekstu pa zemljepisne karte Gorice in Gradiške, Trsta, Reke in Zadra, ter slike Gorice, Devina, Kobarida, Trsta in Zadra. Knjiga obsega 48 strani in stane Din 10.—. Naroča se pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 7-II.

— Zakon o stanovanjih je kakor znano že v veljavi. K temu zakonu je izšel v založbi »Jug« v Ljubljani, Selenburgova ul. 7-II. Pravilnik, ki vsebuje razen razlag, pojasnil, vzorcev in obrazcev tudi izporno posneta določila zakona samega, tako, da lahko nadomestuje Stanovanjski zakon, ki je že razprodan. Cena pravilnika je znižana in stane Din 10.—.

— Gospodinski koledar Jugoslovanske Matice za leto 1927 je izšel. Naprodaj je pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji in v vseh knjigarnah. Naroči se ga lahko tudi pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani Selenburgova ulica 7-II. Koledar je lično in praktično urejen ter je kot Miklavžovo darilo našim gospodinjam zelo priporočljiv. Cena Din 20.—, za člane Din 15.—.

Popolna razprodaja

tudi na broke vseh predmetov, damske, moške in otroče konfekcije, dežnih plaščev, klobukov itd. se vrši pri trvdki

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.
Le v prvem nadstropju. Vhod samo skozi vežo. Prodaja se pod nakupno ceno.

Ljubljana.

1.— Na narodni praznik 1. decembra 1926 bo mestna občina, kakor običajno okrasila svoja poslopja z državnimi in narodnimi zastavami. Magistrat vabi tem potom someščanstvo k enaki manifestaciji.

— Predavanja v društvu »Pravnik«. Prietošnje predavanje društva »Pravnik« je bilo jako dobro obiskano. Predavatelj g. univ. prof. dr. Milan Škerl je v enournem govoru razložil vse razlike načrta meničnega zakona napram sedanjemu zakonu in že za svoja temeljita izvajanja zaslužil pohvalo od poslušalcev. Prihodnje predavanje bo v četrtek, dne 2. decembra t. l. v gostišni palači št. 79 ob 18. uri popoldne. Predaval bo zopet g. univ. prof. dr. Milan Škerl o »Naj-novejšem načrtu zakona o čeku«. Vsi, ki se za snov zanimajo se vabijo, da se predavanja udeležijo.

— Obrtno-nadaljevalne šole v Ljubljani. Dogovorjeni 11. sestanek učiteljskega obrtno-nadaljevalnih šol v Ljubljani je danes, v torek dne 30. novembra 1926 ob 18. uri na Grabnu. Dnevni red: 1. Poročilo o uspehu učiteljskega akcijskega odbora pri g. vladnem komisariju. 2. Razgovori o sprejetih resolucijah. Udeležba obvezna, kakor je bilo dogovorjeno. — Sklicatelji.

1.— Okrog 250 oseb, glasbenikov in pevcev bo nastopilo na novinarskem koncertu, ki bo zato tudi v tem pogledu prava rekordna prireditve. Da bo umetniško na višku, jamčijo imena dirigentov in ansamblov, jamči pa tudi pestri, izredno zanimivi program, ki je bil za ta večer skrbno izbran. Zato bo lahko vsakomur žal, kdor bo zamudil to res izredno priliko, posebno ker je vstopnina prav nizka, od 5—30 Din. Vstopnice se dobe v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

— Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Siskih priredi v sredo dne 1. decembra t. l. zvečer ob 8. uri v hotelu »Bellevue« proslavo Ujedinenja in svoj prvi dužabni večer. Udeležba za člane je obvezna. Rodbine članov, vpeljani gostje in člani šišenskih narodnih društev dobrodošli! Vstopnine ni nobene. Pred pričetkom prireditve se bodo izplačali zadeti dobiki društvene denarnice-efektne loterije.

Obleke lastnega izdelka

Vam nudi najceneje
JOS. ROJNA, Ljubljana
Aleksandrova c. 3.

1.— Pogrebno društvo Marijine brotovštine v Ljubljani opozarja ponovno svoje članstvo, da čimprej poravnajo svojo članarino za leto 1926, ako še tega ni storilo. Po društvenih pravilih društvo ne oskrbi pogreba članom, kateri nimajo poravnane članarine. Opozarjamo, da sprejema društvo nove člane vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenih prostorih, Hrenova ulica. — Odbor. (111)

1.— V društvu »Soča« predava v soboto 4. decembra 1926 v restavraciji »Ljubljanski dvor« gospod inšpektor Josip Wester o dr. Gradnikovih poezijah »De Profundis«. K temu zelo lepemu in zanimivemu predavanju vabimo vse Sočane in prijatelje. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstop vsem prost. (112)

1.— Dr. Alfred Valenta izvršil samomor. Včeraj popoldne se je ustrelil v svoji ordinaciji sobi ugledni ljubljanski zdravnik ginekolog dr. Alfred Valenta. Pokojnik je trpel že dalje časa na težkih duševnih depresijah, čemur pa se ni čuditi, ker je pretrpel dovolj nezaljubljenih krivic.

1.— Karamboli. Na Gorenjski cesti pri Smledniku se je zadel avtomobil ljubljanske rešilne postaje v motorno kolo, ki ga je vodil trgovec Jakušič. Na priklopnem sedežu motorja sta sedeli Jakušičeva soproga in sestra. Prva je pri karambolu odletela s sedeža na tla in se lažje poškodovala. Težje sta poškodovana avtomobil in motorno kolo, dočim se osebam ni pripetilo nič hujšega. — Pred opero je neki pijan voznik prevrnil voz premoga.

1.— Tatvine v Ljubljani. Neka Anica je ukradla svojemu očetu 950 Din. Na očetovo ovadbo je bila aretirana. — G. Smoletu je neki Š. pokradla za 1950 Din lepenke. — Na mestni kladnici se je splazil v novo klavniško poslopje neznanec in odnesel pet prašičjih sal, last mesarjev Rodeta in Anžiča. — Hišnemu posesniku Lenasiu je bil odnešen puran in dve kokoši v skupni vrednosti 180 Din. — V jezuitski cerkvi sv. Jožefa je mežnar opazil, da mu neki trinajstletni fante pobira s pomočjo ponarejenega ključa iz pušice nabrani drobiž. — Pri trgovcu Ozvaldu Pengovu na Karlovski cesti si je neki eleganten neznanec »izposodil« 100 Din. Trgovec ne more dobiti tega denarja več nazaj, ker se je neznanec predstavil pod izmišljenim imenom.

1.— Policijska kronika. Poleg tatvin, o katerih poročamo na drugem mestu, je policiji

prijavljeno še: 2 pretepa na ulici, 1 nedostojno vedenje v javnem lokalu, 1 kaljenje nočnega mira, 2 prestopka pasjega kontumaca, 3 prestopki policijske ure, 1 prestopok obrtnega reda in 5 cestnopolijskih prestopkov. — Policiji so ošaden trije zlikovci, ki so napravili precej škode v tivolskem parku.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek 30. novembra: Hlapci. Red E.
Sreda 1. decembra: Šareni mali oder. Otroška predstava na korist Jadranske straže. Začetek ob 15. uri popoldne.
Četrtek 2. decembra: Kovarstvo in ljubezen. Red C.
Petek 3. decembra: Slaba vest. Red A.
Sobota 4. decembra ob 16. uri popoldne: Joy. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.
Nedelja 5. decembra: Stalni gost. Boubouroche. Izven.
Pondeljek 6. dec.: Kovarstvo in ljubezen. Red B.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek 30. novembra: Zidinja. Red A.
Sreda 1. decembra: Zaprtja.
Četrtek 2. decembra: Mrtve oči. Red B.
Petek 3. decembra: Zidinja. Red D.
Sobota 4. decembra: Nižava. Red E.
Nedelja 5. decembra ob 15. uri popoldne: Grofica Marica v prid Udruženja gledaliških igralcev. Izven.

Sport.

Izredna glavna skupščina LNP.

Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu prinašamo danes podrobnejše poročilo o tej velevažni seji.

Da ne bi zopet par elementov s prozorno tendenco teroriziralo celotno skupščino, je bil upravni odbor LNP prisiljen poskrbeti za garancijo, da bo skupščina nemoteno potekla: pred vhom v dvorano so stali štirji stražniki s komisarjem, kar je vsekakor karakteristično za naše razmere v sportu, ki jih je zaslepljeni klubski fanatizem postavil na nivoju dnevnih politik. Izmed vseh 26 navzočih klubov je verifikacijski odbor našel vse poverilnice v redu, razen ene, t. j. S. K. Disk-a, ki je istočasno izdal dve poverilnici.

Tajnik g. Kuret konstatira v svojem poročilu, da se je dvignilo število in kvaliteta ljubljanskih klubov: prvenstvena sezona se je završila brez zaprek, pač pa je zavzel spor s sekcijo sodnikov precejšnje dimenzije, ki jih bo težko legalno izravnati.

Glavne točke, ki so tvorile predmet sledeči debati, so bile: spori z SZNS, upravičenost priznanja novoustanovljenih 6 klubov (Mars, Slaven, Zmaj itd.), slučaj igralcev Pečnika in Dramačana.

Blagajnik g. Buljevič omenja, da se je med podsavezne klube razdelilo za 14.000 Din podpor, ki jih je bilo deležnih 13 klubov. Gospodarsko politiko dosedanjega upravnega odbora je v imenu opozicije kritiziral g. Betetto; tu je prišlo do ostrih nasprotstev, ki so kulminirala v korupcionističnih očitkih, ki jih je opozicija naprtila večinski grupi v podsavezu.

Poročilo revizorjev poda g. ing. Debelak, ki predlaga odstojajočemu odboru absolutorij. Protipredlog stavi v imenu opozicije g. Betetto, ki v svoji motivaciji v bistvu obsoja zaovoženo gospodarsko politiko dosedanjega upravnega odbora. Sprejet je bil slednjič predlog g. Debelaka.

Nato preide skupščina na volitve, o katerih izidu smo že včeraj poročali.

Pri zadnji točki dnevnega reda, pri slučajnostih, se govori najprej o vprašanju sprejetja odnosno eksistenčne zmožnosti in tendenciozne ustanovitve že omenjenih klubov. G. Betetto predlaga, da se zbere material o vseh klubih mlajšega datuma, kakor bo JNS definitivno razsodil o njih sprejetju. Značilno je, da sta se oba delegata na skupščini izrekla proti njih sprejetju v JNS. Nadalje predlaga g. Betetto, da se število klubov v Ljubljani in okolici fiksira z 12, kar utemeljuje s pomanjkanjem sportnih prostorov, s čimer trpi kvaliteta takih moštvev. Rezultat glasovanja 15 : 0 : 4. Nato pride do burne debate med saveznim delegatom dr. Pajničem in ing. Debelakom radi interpretacije § 9. saveznih pravil, ki se zdi slednjemu pogrešna. Delegat S. K. Jadrana g. Bošnjanič stavi potem konkretni predlog glede spremembe pravil o verifikaciji odnosno prestopanju aktivnih igralcev iz kluba v klub. O tem predlogu se bo sklepalo na naslednji redni skupščini JNS-a.

Upamo, da se bodo razmere v našem nogometu zboljšale in se delovanje postavilo na širokogrudno bazo s čimur bo zasiguran normalen razvoj našega nogometa.

K.

**Na praznik ujedinenja
vsi na novinarski koncert!**

Vojaške anekdote.

Neke noči opazi navaden ameriški vojak v stelskem jarku temno postavo. Ravno je brskal po žepih, da si prižge cigareto. Ker jo najde, zakliče mimoidoščemu: »Ti, slišiš, daj mi ogenj!« Neznavec mu da radevolje žveplenko. Ko ga vojak opazuje, opazi zvezdo brigadnega generala. »Tisočkrat prosim odpustitja,« jeclja zmedeno, »nisem mislil nič hudega, nisem zapazil, da ste general.«

»Nič ne dé,« meni general, »zahvali le boga, da nisem kak kaprol!«

Najtežje je bilo vzdrževati disciplino v divizijah zamorcev, ker je mnogo teh črnih vojakov takoj prišlo bežati, komaj so prišli v ogenj. Neki begunec je tekel s silno naglico, tako, da ga je moral ustaviti neki general, ko je bežal mimo pisarne divizijskega štaba. »Jaz sem general« mu pravi ta. »Moj Bog, moj Bog!« vzklikne drugi, »ali sem že tako daleč nazaj pritekel?«

Gospodarstvo.

BORZE.

Ljubljanska borza, 29. nov. Zaključki: Blago: Trami merkantilni, od 8/11—19/24, od —6 m, fco vag. nakl. post., 1 vag., 240; bukovski hlodi, 2—4 m, od 25 cm sred. prem. napr., za 100 kg, fco vag. meja, 2 vag., 33; bukovski železniški pragovi: 2.51—2.60 m, 23/24×13 1/4×14, fco vag. meja, 60 vag., 39; isto 2.45—2.50 m, 22/23×12 1/4×13, fco vag. meja 33.

Zagreb, 29. novembra. Devize: Newyork ček 56.54—56.74, London izplačilo 274.85—275.65, Pariz izplačilo 205.14—207.14, Dunaj izplačilo 798.5—801.5, Berlin izplačilo 1346.94—1349.94, Praga izplačilo 167.75—168.55, Budimpešta izplačilo 0.07945—0.07975.

Curih, 29. novembra. Beograd 9.14, Newyork 518.75, London 25.14725, Pariz 18.875, Berlin 123.125, Dunaj 73.15, Praga 15.36, Milan 22, Bukarešta 2.8625, Sofija 3.74, Budimpešta 0.00727875.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Mowgli seveda ni vedel, kaj so pomenile vse te stvari. Noži so ga nekoliko zanimali, vendar niso imeli tako dobrega ravnesja kot njegov, in zaradi tega jih je vrgeel nazaj na kup. Naposled je našel nekaj v resnici mikavnega, kar je ležalo pred neko howdo napol zagrebno med denarjem. To je bil dva čevlja dolg ankus ali drog za slone, podoben majhnemu čolnarskem kavli. Vrh je bil en sam blesteč rubin, osem palcev dolgi držaj pa je bil tesno posut s surovimi turkesei, kar je dajalo prav ugoden prijemljaj. Pod njim je bil rob iz ognjenca s cvetličnim vzorcem okolinokoli, samo da so bili listi smaragdi, cveti pa rubini zloženi v zelenem kamnu. Ostali del držaja je bil drog iz čiste slonove kosti, špica pa, to je ost in kavelj — je bila z zlatom vdelano jeklo s slikami slonovega lova; te slike so zanimale Mowglija, ki je videl, da so v nekaki zvezi z njegovim prijateljem Hattijem.

Bela naočarka je sledila takoj za njim.

»Ali ni pogled na vse to vreden smrti?« je dejala.

»Ali ti nisem naredila velike usluge?«

»Ne razumem,« je odvrnil Mowgli. Vse te reči so trde in mrzle, na noben način pa ne dobre za jesti. Ampak to-le < in vzdignil je ankus, »tote bi rad seboj

105

vzel, da si ga ogledam na solncu. Rekla si, da je vse to tvoje. Ali daš tole meni, pa ti prinesem žab za živež.«

Bela naočarka se je uprav tresla od zločeste radosti. »Gotovo ti dam tisto,« je rekla. »Vse ti dam, kar je tukaj — do tvojega odhoda.«

»Pa jaz odhajam zdajle. Na tem kraju je preveč temno in hladno, in rad bi nesel tole trnjasto reč seboj v džunglo.«

»Poglej pred se pod noge! Kaj je tam?«

Mowgli je pobral nekaj belega, gladkega. »Kost je človeške glave,« je odgovoril mirno. »In tukaj sta še dve.«

»Prišli se pred leti, da bi odnesli zaklad. Nagovorila sem jih v temi in obležali so nepremično.«

»Ampak kaj meni treba tisto, čemur praviš zaklad! Ako mi daš tale ankus, da ga vzamem seboj, ti rečem dober lov. Ako ga pa ne daš, ti vseeno rečem: dober lov. S strupenim ljudstvom se ne bojujem, poznam pa tudi geslo tvojega rodu.«

»Tukaj velja samo eno geslo, in to je moje!«

Kaa je planila z žarečimi očmi naprej. »Kdo pa mi je naročil, naj pripeljem človeka?« je siknila.

»Jaz, kajpada,« je šepnila stara naočarka. »Dolgo je že tega, kar sem videla človeka, in tale človek govori naš jezik.«

»Toda o ubijanju nismo govorili. Kako se morem

vrniti v džunglo ter povedati, da sem ga jaz pripeljala sem v smrt?« je rekla Kaa.

»Ne govorim o ubijanju, dokler ne pride čas. In kar se tiče tega, ali pojdeš ali ne pojdeš, ne rečem drugega kakor: tamle je luknja v zidovju. Le mir, debela ubijalka opic! Samo za vrat je treba, da se te do taknem, in džungla te ne bo več videla. Zapomni si, nikdar še ni prišel semkaj človek, ki bi živ odšel od tukaj. Čuvarica sem zaklada kraljevega mesta!«

»Ampak, saj ti povem, beli črv temine, da ni več niti mesta niti kralja! Sama džungla je nad nami!« je viknila Kaa.

»Toda zaklad je še tukaj. Vendar že naredimo, da bo prav. Počakaj malo, Kaa s skalovja, in videla boš kako zna dečko tekati. Dovolj prostora je tukaj za zabavo. Življenje je dobro. Tekaj sem pa tja nekaj časa, in zabavaj me, dečko!«

Mowgli pa je mirno položil roko Kai na glavo.

»Ta bela stvar je imela doslej posla z ljudmi iz človeškega krdela. Mene še ne pozna,« je šepnil. »Pozvala me je na ta lov. Naj ga bo deležna!« Mowgli je stal poleg Kae, držeč ankus z ostjo navzdol obrnjen. Kakor bi blisknil, ga je zalučal, tako da je priletel veliki kači ravno za kapo ter jo pripel v zemljo. Kaa se je kakor blisk gagnala na zvijajoče se telo, da se naočarka ni mogla ganiti. Rdeče oči so žarele in glava, ki je bila prosta, je divje sekala na levo in desno.

Seznam „Splošne knjižnice“, ki jo izdaja „Zvezna knjigarna“ v Ljubljani, Marijin trg 8.

Doslej so izšli nastopni zvezki:

Štev.	Cena v dinarjih: broj. vez. platno	Štev.	Cena v dinarjih: broj. vez. platno	Štev.	Cena v dinarjih: broj. vez. platno
1: Albrecht, Ranjena gruda, povest	12.— 20.—	32: III. del: Ziveti! Enodejanka	8.—	63: Dostojevskij, Idiot, roman, II. del	32.— 40.—
2: Murnik, Na Bledu, roman	16.— 24.—	33: IV. del: Iskrvena ljubezen, enodejanka	8.—	64: Dostojevskij, Idiot, roman III. del	32.— 40.—
3: Roman, Testament, drama	14.— 22.—	34: V. del: Prekvašeni svet, enodejanka	10.—	65: Dostojevskij, Idiot, roman IV. del	32.— 40.—
4: Golar, Poletno klasje, pesmi	22.— 30.—	30-34: Lipovec, Spodobni ljudje, I. do V. del	40.—	62-63: Dostojevskij, Idiot, roman I./II. del	85.—
5: Milčinski, Fridolin Zolna I. del, humoreske	8.— 15.—	35: Salust, Volja za Jugurto	16.— 24.—	64-65: Dostojevskij, Idiot, roman II./IV. del	85.—
6: Novak, Ljubosumnost, veseloigra	8.— 15.—	36: Meško, Listki, novele	20.— 28.—	66: Langer, Kamela skozi uho šivanke, veseloigra	14.— 22.—
7: Uta, Andersenove pripovedke za mladino	12.— 20.—	37: Feigel, Domače živali, humoreske	10.— 18.—		
8: Gaboriau, Akt štev. 113, kriminalni roman	26.— 36.—	38: Burroughs, Tarzan in svet, roman, II. del	32.— 40.—		
9: Veber, Problemi sodobne filozofije	28.— 36.—	39: Murger, La Bohème, roman	32.— 40.—		
10: Albrecht, Andrej Ternous, satira	8.— 15.—	40: Plečnik, Repetitorij anatomije I.: Skelet	24.—		
11: Golia, Peterčkov poslednje sanje, otroška igra	14.— 22.—	41: Plečnik, Repetitorij anatomije II.: Mišice	24.—		
12: Milčinski, Mogočni prstan, pravljica igra	14.— 22.—	42: Plečnik, Repetitorij anatomije III.: Drobje	24.—		
13: Darila, Madožda Nikolajevna, roman	10.— 18.—	43: Plečnik, Repetitorij anatomije IV.: Ohtokila	24.—		
14: Engliš, Denar, gospodarski spis	28.— 36.—	44: Plečnik, Repetitorij anatomije V.: Žilnice	24.—		
15: Goncourt, Renée Maupérin, roman	16.— 24.—	40-45: Plečnik, Repetitorij anatomije I. do VI.	140.—		
16: Samec, Življenje, pesmi	16.— 24.—	46: Remeč, Magda, tragedija	14.— 22.—		
17: Merimée, Verne duše v visah, povest	10.— 18.—	47: Göstl, Misterij duše, poljuden pregled	36.— 45.—		
18: Vrhlicky, Oporoka, veseloigra	8.— 15.—	48: Burroughs, Tarzanove živali, roman, II. del	32.— 40.—		
19: Hauptmann, Potopljeni zvon, dramatska igra	20.— 28.—	49: Burroughs, Tarzanov sin, roman, IV. del	32.— 40.—		
20: Zeyer, Gompaci in Komurasaki, roman	14.— 22.—	50: Wilde, Silka Doriana Graya, roman	36.— 45.—		
21: Milčinski, Fridolin Zolna II. del, humoreske	8.— 15.—	51: Golar, Slovenske balade in romance	24.— 32.—		
22: Tolstoj, Kreutzerjeva sonata, roman	16.— 24.—	52: Arčbašev, Senin, roman	50.— 60.—		
23: Sophokles, Antigona, žalna igra	10.— 18.—	53: Stenka, O javni upravi, upravno-pol. spis	28.— 36.—		
24: Bulwer, Poslednji dnevi Pompejev I. del, roman	32.— 40.—	54: Kmečkov, V motežu, roman	32.— 40.—		
25: Bulwer, Poslednji dnevi Pompejev II. del, roman	26.— 34.—	55: Mollière, Namisljeni bolnik, veseloigra	14.— 22.—		
24-25: Bulwer, Poslednji dnevi Pompejev I./II. del, roman	72.—	56: Zolna, To in onkraj Sotle, humoreska	10.— 18.—		
26: Andrejev, Črna maska, drama	12.— 20.—	57: Burroughs, Tarzanova mladost v džungli, roman, V.	32.— 40.—		
27: Erjavec, Brezposelnost, soc.-politični spis	14.— 22.—	58: Hamsun, Glad, roman	32.— 40.—		
28: Zupančič, Veronika Deseniška, tragedija	28.— 36.—	59: Dostojevskij, Zapiski iz mrtvega doma, roman, I. del	36.— 46.—		
29: Zupančič, Veronika Deseniška, boljše izdaja	52.— 60.—	60: Dostojevskij, Zapiski iz mrtvega doma, roman, II. del	30.— 40.—		
30: Zupančič, Veronika Deseniška, lks. izd. num. usnje	150.—	59-60: Dostojevskij, Zapiski iz mrtvega doma, I. in II. del	85.—		
29: Burroughs, Tarzan, sin opice, roman I. del	32.— 40.—	61: Golar, Bratje in sestre, novele	24.— 32.—		
30: I. del: Cisto rodoljubje, enodejanka	8.—	62: Dostojevskij: Idiot, roman, I. del	32.— 40.—		
31: II. del: Roka roko, enodejanka	8.—				

Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg štev. 8

nudi nadalje vse ostale slovenske knjige in brošure ter bogat sortiment nemških, ruskih in francoskih knjig.

Dragotin Štrucelj

carinski posrednik

obvešča vse svoje cenj. komitente in prijatelje, da je preselil svojo pisarno iz poslopja bivšega „Balkana“ v novo adaptirane lokale v hiši „Zadružne zveze“

Dunajska cesta št. 38

ter se priporoča za nadaljno naklonjenost svojih dosedanjih in novih nalogodajalcev. Izvrševal bom kot doslej vestno, spretno in najceneje vse uvozne, izvozne in tranzitne carinske manipulacije, dajal informacije o carinskih, železniških in tarifnih zadevah ter izposloval reklamacije in prošnje za prost uvoz najuspešneje in najkulantneje.

Ljubljana, Dunajska 38. Telefon 223.

„Lloyd Sabauda“ Genova

Zastopstvo za Slovenijo

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38.

Najboljši šivalni stroj in kolo

Je edino le

za dom, obrt in industrijo v vseh opremlah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vazenju b. brezplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinjši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Mali oglasi

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—

Kontoristinja

vešča vseh pisarniških del ter obvlada perfektno hrvaški in nemški jezik išče primerne mesto v pisarni. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljiva«.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani

Gospodinja

išče mesta pri boljšem gospodu event. vdovu v dvemi ali tremi otroki. Vajena je vseh hišnih del kakor tudi šivanja. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Dobra gospodinja«.

DRVA - ČEBIN

Wolffova 1/II. - Telef. 56

Gospodična

v starosti 20 let, se želi seznaniti z gospodom, kateri naj ne šteje več kot 24 let v svrhu skupnih nedeljskih izletov. — Ponudbe na upravo lista pod: »Narava«